

„Sistema“, katerega hočejo prečrtniti, ni

Vsak dan nas listi in radijska poročila se-
znanjajo z novimi protestnimi akcijami in de-
monstracijami mladine, ki hoče »globalno«
spremeniti vso družbeno strukturo in zrušiti
»sistem« — z razbijanjem opreme na univer-
zah, z metanjem gnilih jajc v državnike, s pre-
prečevanjem festivalov, s koli in kamenjem.
Pri tem se stalno sklicuje na to, da tarča tega
dejansko niso posamezniki ali določene insti-
tucije, ampak »sistem«.

Kakšen sistem? Ali sploh obstaja tak si-
stem?

Znani italijanski sociolog in filozof Nico-
la Chiaromonte je objavil v nekem turinskem
dnevniku članek, v katerem dokazuje, da »si-
stem«, proti kateremu se zaganja anarhoid-
ni del današnje mladine, ne obstaja. Beseda
sistem pomeni nekaj sestavljenega, »organizir-
ano vladno« ali »politično ustavo«, toda mladi
revolucionarji razumejo pod to besedo »druž-
beni sistem«, in sicer nekaj tako togega in
shematičnega, kot je npr. planetarni sistem
ali prometni sistem, ali pa tudi kak filozof-
ski sistem, ki je zgrajen na določenem številu
postulatov in ga je nemogoče zreducirati na
eno samo načelo.

Tako togega in enotnega družbenega si-
stema pa ni, kajti vsako družbo sestavljajo
posamezniki, katerih dobri in slabi lastnosti
in čustev ni nikoli mogoče popolnoma vklju-
čiti v določen sistem; odnos med dvema posa-
meznikoma ni del družbene strukture, ampak
kvečjemu »hranivo« ali dogajanje v nepresta-
no se menjajočem tkivu, ki ga predstavlja
družba kot celota, piše Chiaromonte. Nešteto
živih in neprestano se spreminjajočih živih de-
jav, ki sestavljajo življenje neke človeške
skupnosti, ne more nikoli, v nobenem spre-
jemljivem smislu, oblikovati »sistema« v smi-
slu reda, ki ga je mogoče izraziti z enotnim
načelom. Vsi odnosi med ljudmi so živa de-
javanja. Zato ni mogoče spoznati vseh osnovnih
zakonov družbenega življenja in upati, da bo
mogoče preko njih izvesti korenite spremem-
be. Dejstva tega ne potrjujejo. Resnica je le,
da nekateri vladni »sistemi« gnjavijo življenje
družbe in posameznika ter ga izkrivljajo,
medtem ko ga drugi vzpodbujajo in v neka-
terih zelo redkih primerih vnašajo vanj blago-
dejni element reda, to je pravične zakone, ki
jih ljudje zato, ker so pravični, spoštujejo, in
ker so spoštovani so »sveti«, kot so dejali v
nekdanjih časih. Boj proti »sistemu« je torej
boj proti fikciji, proti nečemu namišljenemu in
zato tudi zavzema tako skrajne in nerealne
oblike.

NAPETOST MED DVEMA IMPERIJEMA

V nedeljo je prišlo na reki Usuri v Si-
biriji, 180 km južno od Habarovska, do hu-
dega spopada med približno 200 kitajskimi
vojaki in sovjetskimi obmejnimi stražami.
Po pisanju ruskega tiska so zašli ruski vo-
jaki v zasedo, katero so jim pripravili Kitaj-
ci. Boj se je začel ob enajstih dopoldne in je
trajal štiri ure. Šele ko so prišli sovjetskim
vojakom na pomoč tanki, so bili Kitajci od-
biti. Rusi so imeli 34 mrtvih, Kitajci pa o-
krog 30. Ranjenih pa je bilo še več na obeh
straneh.

Boj se je vnel za neki otok v zamrznjeni
reki, ki je v posesti Sovjetske zveze, a kate-
rega so se najbrž hoteli polastiti Kitajci —
če ni šlo samo za kitajski poskus, da ugotov-
ijo moč in budnost sovjetske obmejne o-
brambe, kot domnevajo v Moskvi. Vsekakor
je spopad daleč presegel pomen navadnega
obmejnega incidenta, tembolj ker so mu
sledile ostre protestne note z obeh strani, v
katerih obe državi obtožujeta druga drugo
izzivanja. Kot se je zvedelo, je vsebovala ki-
tajska nota tudi zahtevo po približno 1 mi-
lijonu 500.000 kv. km sovjetskega ozemlja v
Sibiriji, češ da si ga je carska Rusija s silo
prilastila, izkoriščajoč šibkost takratne Ki-
tajske. V resnici je šlo za zelo redko nase-
ljeno ozemlje, na katero so istočasno prodi-
rali ruski in kitajski naseljenci, lovci, zlato-
kopi in pustolovci. Rusija je prehitela Ki-
tajce s pravo vojaško zasedbo.

Toda današnja Mao Tse tungova Kitaj-
ska tega očitno ne priznava za legalno in
končnoveljavno. To njeno stališče ni novo.

Izrazila ga je že pred leti. Zdaj so zadobile
njene zahteve po reviziji takratnih pogodb a-
kutnejšo obliko. Oba komunistična imperija
sta se prvič tudi z orožjem spopadla za o-
zemlje. To je prvi tak primer — čeprav ome-
jen, po obsegu — v zgodovini komunističnih
držav.

Sovjetska zveza se je znašla tako v para-
doksni položaji, da je v Evropi v zadnjih
desetletjih stalno širila svoj imperij, v Aziji
pa ga mora samo braniti. Seveda pa tudi za-
sedba Češkoslovaške ni bila drugega kot
preventivni ukrep proti grožnemu pojavu
krušenja sovjetskega imperija tudi na tej
strani. Zdi se, da bodo politika in obrambni
napori Sovjetske zveze v prihodnjih desetlet-
jih usmerjeni največ v to, da za vsako ceno
ohranijo ruski imperij, ki je v glavnem re-
zultat carskih imperialističnih osvajanj in za-
tiranje drugih narodov, neokrnjen, kar pa
spravlja sovjetsko politiko in ideologijo v
absurden položaj, da podžiga in podpira po
vsem svetu osvobodilna gibanja podložnih
narodov in antikolonializem, sama pa noče
slišati o dekolonizaciji in osamosvojitvi last-
nih narodov. Vprašanje pa je, če se bosta
osvobodilno in antikolonialistično gibanje u-
stavila za trajno na sovjetskih mejah. Seve-
da s tem ni rečeno, da je Mao Tse tungova
Kitajska v tem pogledu kaj boljša. Tudi ona
ima na vesti zasedbo Tibeta, zatiranje dru-
gih narodov in manjšin ter celo rodomore.
Nobena od obeh sil ne vodi niti najmanj
računa o tem, kaj resnično žele narodi v
Srednji Aziji in na skrajnem sibirskem vzho-
du.

Minister Gui v spomin dr. Besednjaka

Kot smo poročali v zadnji številki, je
slovenski tražški poslanec Albin Škerk, izvol-
jen na listi KPI, počastil 21. februarja v po-
slanski zbornici spomin na pokojnega po-
slanca Engelberta Besednjaka. To je bil go-
tovo prvi slovenski primorski politik, kate-
rega je rimski parlament tako počastil.

Poslanec Škerk nam je te dni izročil ste-
nografski zapisnik celotne spominske pro-
slave, tako da danes lahko objavimo tudi
besede, ki sta jih po govoru slovenskega po-
slanca spregovorila minister Gui v imenu
vlade ter poslanec Zaccagnini v imenu pred-
sedništva zbornice.

Po govoru poslanca Škerka — njegova
izvajanja smo objavili zadnjič — je prevzel
besedo minister Gui, ki je dejal:

V imenu vlade se pridružujem počastitvi
spomina pokojnega Engelberta Besednjaka,

poslanca 27. zakonodajne dobe in predstavi-
nika slovenskega ter hrvatskega katoliškega
prebivalstva, ki je kot manjšina bilo vključeno
v italijansko državo.

Vlada se klanja njegovemu dolgemu in zve-
stemu delu v obrambo svoboščin manjšin, ki
so se bojevale proti fašističnemu zatiranju.

Poslanec Zaccagnini pa je takole govoril:

Spoštovani kolegi, predsedništvo se pridru-
žuje počastitvi spomina poslanca Engelberta
Besednjaka, ki je preminil v Trstu dne 21. de-
cembra 1968. Pokojnik je bil član te zbornice
v 27. zakonodajni dobi kot predstavnik slo-
venske narodne manjšine.

Izšel je iz ljudstva ter je le z lastnimi žrtva-
mi in žrtvami njegove zelo revne družine
lahko študiral in nato dokončal visokošolske
študije. Že v študentski dobi se je kot pri-
(dalje na 3. strani)

RADIO TRST A

♦ NEDELJA, 9. marca, ob: 8.00 Koledar; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša; 9.50 J. S. Bach: Dvoglasne invencije za čembalo; 10.00 Matanzasov orkester; 10.15 Poslušali boste; 10.45 V prazničnem tonu; 11.15 Oddaja za najmlajše: Alma Meille Calvino »Modra kapa«; 12.00 Nabožna glasba; 12.15 Vera in naš čas; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj...; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba z vsega sveta; 15.30 A. de Musset — E. Augier »Zeleni suknič«; Komedijska; 16.05 Koncert tria Lorenz; 16.30 Revija orkestror; 17.30 Beseda in glasba; 18.00 Hector Berlioz, ob stoletnici rojstva; 18.10 Skladbe Hectorja Berlioz; 18.45 Dunajske melodije; 19.15 Sedem dni v svetu; 19.30 Klasiki lahke glasbe; 20.00 Sport; 20.30 Iz slovenske lahke glasbe; 20.00 Sport; 20.30 Iz slovenske folklor; Poklici: »Sviloprejško gojijo«; 21.00 Semenj plošč; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Sodobna glasba; 22.30 Zabavna glasba.

♦ PONEDELJEK, 10. marca, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za srednje šole; 12.00 Trobentač Nicolli; 12.10 »Pomenek s poslušavkami«; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Russos ansambel; 17.20 Za mlade poslušavce: Car glasbenih umetnin; 18.15 Umetnost; 18.30 Radio za srednje šole; 18.50 Zbor »T. Birchebner« iz Tapogliana; 19.10 »Odvetničnik za vsakogar«; 19.20 Priljubljene melodije; 20.00 Športna tribuna; 20.35 Sestanek s Fansi; 21.05 Kulturni odmevi; 21.25 Romantične melodije; 22.00 Pianist Marijan Lipovšek. Kogoj; Tri fuge; 22.25 Zabavna glasba.

♦ TOREK, 11. marca, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slovenske pesmi; 11.50 Saksofonist Golson; 12.00 Iz slovenske folklor; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Bevilacquaov orkester; 17.20 Za mlade poslušavce: Plošče za vas: Novice iz sveta lahke glasbe; 18.15 Umetnost; 18.30 Ljubljanski pihalni trio; 18.45 Galabinov orkester; 19.10 Postni govori; 19.20 Gregorjev veliki orkester; 19.45 Zbor »E. Adamič«; 20.00 Sport; 20.35 Wagner: »Tristan in Izolda«, opera.

♦ SREDA, 12. marca, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za I. stopnjo osnovnih šol; 1.00 Pianist Nero; 12.10 Brali smo za vas; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 »Musici del Friuli«; 17.20 Za mlade poslušavce; 18.15 Umetnost; 18.30 Radio za I. stopnjo osnovnih šol; 18.50 Iz potne torbe Milka Matičetovega; 19.10 »Higiena in zdravje«; 19.15 Prijetne melodije; 20.00 Sport; 20.35 Simfonični koncert; 21.15 Za vašo knjižno polico; 22.25 Zabavna glasba.

♦ CETRTEK, 13. marca, ob: 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slovenske pesmi; 11.50 Na pianolo igra Crazy Otto; 12.00 Beseda in glasba; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Pacchionijev ansambel; 17.20 Za mlade poslušavce: Razkuštrane pesmi; 18.15 Umetnost; 18.30 Sodobni ital. skladatelji; 18.50 Harmonikar Larcange; 19.10 »Pisani balončki«; 19.40 Zbrane melodije; 20.00 Sport; 20.35 Cajoli: »Mestec«, Radijska drama; 21.55 Komorne skladbe; 22.15 Zabavna glasba.

♦ PETEK, 14. marca, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za II. stopnjo osnovnih šol; 12.00 Kitarist Pizzigoni; 12.10 »Blagostanstvo za domačo rabo«; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Casamassimov orkester; 17.20 Za mlade poslušavce; 17.55 Slovensčina za Slovence; 18.15 Umetnost; 18.30 Radio za II. stopnjo osnovnih šol; 18.50 Komorni koncert; 19.10 Postni govori; 19.20 Motivi, ki vam ugajajo; 19.45 »Beri, beri rožmarin zeleni«; 20.00 Sport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Koncert operne glasbe; 21.50 Veseli utrinki; 22.00 Skladbe davnih dob.

♦ SOBOTA, 15. marca, ob: 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slovenske pesmi; 11.50 Karakteristični ansambli; 12.10 Kulturni odmevi; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba iz vsega sveta; 15.55 Avtoradio; 16.10 V tričetrtinskem taktu; 16.45 Bogomir Magajna »Gornje mesto«. Poveš; 17.20 Dialog — Cerkev v sodobnem svetu; 17.30 Za mlade poslušavce; 18.15 Umetnost; 18.30 Oktet »Planika« iz Gorice; 18.50 Westonov orkester; 19.10 »Družinski obzorik«; 19.25 Zabavali vas bodo; 20.00 Sport; 20.35 Teden v Italiji; 20.50 Neva Godini: »Diana Haška«. Radijska kriminalka; 21.15 Sciorillijev orkester; 21.00 Vabilo na ples; 22.30 Zabavna glasba.

Ne bi smeli zamuditi pravega trenutka

V Južnem Vietnamu narašča silovitost spopadov med vietkongovci in Severnovietnamci na eni ter Američani na drugi strani. Severnovietnamci so celo s tanki napadli ameriško oporišče Dak To. Poslužili so se svojih posebnih majhnih in zelo hitrih tankov. Američani pa grozijo, da bodo spet začeli bombardirati Severni Vietnam, če vietkongovci in Severnovietnamci ne bodo nehali obstreljevati mest v Južnem Vietnamu.

Vzbuja se vtis, da Severnovietnamcem ni do miru in da ne jemljejo resno pogajanj v Parizu. Verjetno še vedno upajo na čisto vojaško zmago. Toda zaostritev nasprotja med Kitajsko in Sovjetsko zvezo, ki obe podpirata Severni Vietnam, pomeni v vsakem pogledu hud udarec za Hanoj. Severni Vietnam se je znašel v neprijetni politični zadregi, ker dobiva podporo od obeh sil in se bo le težko odločil, da pokaže eni večje simpatije kot drugi. To bo storil le, če bo v to prisiljen in v tem primeru se bo gotovo odločil za Kitajsko, ne iz ljubezni, kajti Vietnamci so bili vedno v svoji zgodovini v sporih s Kitajci, ampak ker Severni Vietnam meji na Kitajsko in se je mora torej bolj bati. Udarec za Severni Vietnam pa bo tudi vojaški, ker bi mu v primeru take prisilne odloč-

tve za eno od obeh komunističnih sil druga verjetno nehala dajati vojaško pomoč. To bi še manjšalo upe Severnovietnamcev in vietkongovcev na vojaško zmago. Zato si je težko razložiti pravi vzrok za očitno obotavljanje Severnokorejcev, da bi načeli resna mirovna pogajanja v Parizu. Res je, da Južni Vietnamci pogajanja sabotirajo, kolikor morejo, toda Američani kažejo resno željo, da se vojna v Vietnamu končno neha s sporazumom in se pri tem najbrž ne bi preveč ozirali na namene južnovietnamskih generalov, če bi jim prišli Severnovietnamci nekoliko naproti.

Zamuditi pravi trenutek za sklenitev mira pa bi bilo morda usodno.

NIXON OPRAVIL VLJUDNOSTNI OBISK

Ameriški predsednik Nixon je zaključil svoj osemdnevni obisk v Zahodni Evropi. Bil je, kot znano, v Bruslju, Londonu, Bonnu, Berlinu, Rimu in Parizu, na koncu pa se je srečal tudi s papežem Pavlom VI.

Politični opazovalci sodijo, da je bilo to prvo Nixonovo potovanje sicer uspešno, vendar mu ne smemo pripisati večjega političnega pomena, ker ameriški predsednik ni prišel v Evropo z natančnim političnim programom, temveč predvsem zato, da odvrne od svoje osebe sum, da se hoče pogajati s Sovjeti, ne da bi se prej posvetoval z zavezniki.

Nixon je torej dejansko naredil samo vljudnostni obisk pri evropskih zaveznikih, medtem ko je treba pričakovati, da se bodo resnični meddržavni razgovori in pogajanja pričeli šele kasneje.

V zvezi z volitvami nemškega predsednika republike v Zahodnem Berlinu ni prišlo — proti vsem pričakovanjem — med Vzhodno in Zahodno Nemčijo do nobenega resnega incidenta ali posebne napetosti, kljub besednim protestom z vzhodne strani. Morda je temu vzrok tudi nenadna napetost na vzhodni sovjetski meji.

NOVI PREDSEDNIK ZVEZNE NEMCIJE

Zahodnonemški parlament je izvolil v sredo v Zahodnem Berlinu novega predsednika Nemške zvezne republike. Izvoljen je bil z zelo pičlo večino kandidat socialistične stranke Heineman. Njegov protikandidat je bil krščanski demokrat Schroeder.

Heineman je bil izvoljen šele pri tretjem glasovanju, ko je zadostovala navadna in ne več absolutna večina glasov. Za njega bi bili morali glasovati, po sklepu svoje stranke, tudi opozicionalni liberalni poslanci, vendar se je pri glasovanju pokazalo, da se niso vsi držali tega strankinega sklepa. Heinemann je bil dozdaj minister za pravosodje in je znan po svoji protinacistični odločnosti.

Polemika med „Borbo“ in „Delom“

Med ljubljanskim »Delom« in beograjsko »Borbo« je prišlo te dni spet do polemike, ker je objavil »Borbin« dopisnik v Ljubljani v svojem listu članek, v katerem dolži slovenske »propagandiste« (mišljeni so zelo vidni politični predstavniki), da skušajo »zastraševati« slovensko javno mnenje, češ kako Slovenija gospodarsko zaostaja v primerjavi z drugimi jugoslovanskimi republikami, ki so si morale šele ustvarjati svojo industrijo. Na piki pa je imel, kot kaže, predvsem slovenske težnje po nacionalni gospodarski samoupravi. Zato je napadel integriranje v »nacionalnem« ali »republiškem« okviru, češ da so to »mini integracije«, namesto da bi prihajalo do gospodarskega združevanja in povezovanja po vsem jugoslovanskem ozemlju ne glede na meje med republikami.

V sredo so odgovorili na ta članek (ki ga je dan poprej »Delo« v celoti ponatisnilo v prevodu) trije ugledni slovenski gospodarski časniki, uredniki »Dela«, in dokazali, da je dopisnik »Borbe« tolmačil statistike o slovenskem gospodarstvu po svoje in najnovejših podatkov sploh ni upošteval. Slovencem

je očital razdrobljenost industrije ter se zavzel samo za velikanska industrijska podjetja in koncentracije po vzhodnih vzgledih. Ni pa niti omenil visoke proizvodnosti slovenskega gospodarstva in njegovega izvoza predvsem na konvertibilna zahodna tržišča, pa tudi ne sorazmerno nizkih plač in investicij v Sloveniji. Besede reforma (gospodarska) ni v vsem članku niti enkrat zapisal. Slovenski gospodarski časniki očitajo dopisniku »Borbe«, da sicer biva v Ljubljani in lahko opazi napetosti v slovenskem gospodarstvu in življenju, vendar pa ne razume njihovega globljega bistva. Ton odgovora je bil precej odločen.

TEDENSKI KOLEDARČEK

9. marca, nedelja: Frančiška, Bojka
10. marca, ponedeljek: 40 mučencev, Stana
11. marca, torek: Heraklij, Konstantin
12. marca, sredo: Gregorij I., Budin
13. marca, četrtek: Rozalija, Zalka
14. marca, petek: Matilda, Nevenka
15. marca, sobota: Klemen, Luiza

25. obletnica smrti Stanka Vuka

10. t. m. bo minilo 25 let, odkar je moral umreti — hkrati s svojo mlado ženo Dani roj. Tomažičevo in s svojim prijateljem dr. Dragom Zajcem — mladi pisatelj in pesnik Stanko Vuk, ena najbolj simpatičnih in literarno najbolj nadarjenih osebnosti na Primorskem. Doma je bil iz Mirna, kjer se je rodil 12. novembra 1912 v ugledni Vukovi družini. Njegov oče je bil ustanovitelj in ravnatelj tamkajšnje čevljarke zadrage, Krekov sedelavec ter aktiven krščansko-socialni organizator. Mladi Stanko se je že v družini nasrkal ljubezni do svojega naroda in do slovenske, posebno še do primorske zemlje. Ta ljubezen je postajala z njegovim notranjim dozorevanjem med gimnazijskim študijem in na univerzi vedno plemenitejša, pa tudi realnejša, znal jo je čudovito vskladiti s svojo ljubeznijo do tistih, ki so mu bili najbližji in s svojim pisateljskim ustvarjanjem.

Za njim je ostala samo ena knjiga, »Zemlja na zahodu«, ki sta jo uredila Milko Matičetov in Lino Legiša ter je izšla l. 1959 v Kopru. Toda tudi ta ena knjiga mu zagotavlja trajen spomin in mesto v slovenski literaturi, če že ne toliko po obsegu literarnega dela in po njegovi dozorelosti — za to mu usoda ni pustila časa — pa po neki dehteči žlahtnosti in po pristrčni toplini, kar napravlja branje njegovih novel in pesmi vedno spet za svojevrstno doživetje in kot pravo očiščevalno duhovno kopel. Bil je človek, na katerega je moglo biti in je danes v resnici slovenstvo ponosno; njegova ljubezen do mlade žene, dokumentirana v pismih, katera ji je pisal iz ječe, pa je prelepa ljubezenska zgodba zase, ki bo vedno ohranila svojo čisto in plemenito vonjavo v slovenski literaturi.

Njegova in njegove žene ter prijatelja smrt je še danes nepojasnjena in bo verjetno ved-

no taka ostala. Gotovo je, da so ga ubili ljudje, ki so hoteli preprečiti njegov odhod v hribe, k partizanom. Lino Legiša takole piše o tistem usodnem marčnem večeru v Trstu:

Zvečer 10. marca 1944 je doktor diplomatskih in konzularnih ved Stanko Vuk odšel sam iz svojega stanovanja v ulici Rossetti v Trstu na bližnji dom ženininih staršev. Tja sta hodila mlada zakonca kositi in večerjati. To pot je ženo Dani izgovoril, češ da se ne počuti dobro in si bo kar doma napravila nekaj malega. Pri večerji so ga vznemirila časniška poročila o novih aretacijah tržaških znancev in ni se mogel sprijazniti s požigom mirenškega »Gradu«. Ni ostal dolgo. Gospe Tomažičevi se je opravičil, da jo pusti samo — njenega moža še ni bilo domov, mora pa se vrniti na stanovanje tudi zato, ker ga čaka znanec, ki ga je že večkrat iskal. Odpravil se je na stanovanje, na katero sta z ženo tolikokrat mislila, tačas ko je bil zaprt. Komaj štiri mesece sta bila poročena, ko so ga prijeli. Obsojen je bil na petnajst let ječe, Danin brat Pinko pa na smrt. Po treh letih in štirih mescih se je Vuk vendarle rešil zaporov in zdaj ni bil še mesec dni ne doma pri dragi šestindvajsetletni ženi. Oba sta se pripravljala, da gresta v hribe. Zmenjeno je bilo, da pride Stanko v pokrajinski narodnoosvobodilni odbor za Primorsko.

Četrť ure po njegovem odhodu je pri Tomažičevih razburjeno zazvonil telefon. Vrata v hišo, kjer sta stanovala hči in zet, je vpraševala po ključih od stanovanja, češ da so slišali iz njega strele. Ko sta prišla Tomažičeva tja, je stal pred hišo policijski voz in okrog so se gnetli ljudje. Šla sta s policijskim komisarjem gor in gopa je odklenila. V sobi, kjer je ostala luč prižgana, je pred mizo ležal Stanko, v katerega je bilo sproženih sedem strel; Dani, oblečena v krznen plašč, kakor da bi bila pripravljena za ven, pa je bila ustreljena od vrha navzdol v oko. Kolena je imela vsa krvava. Najbrž ga je hotela obvarovati in se je po tleh privlekla k njemu. Tretja žrtev je bil znanec, ki je prišel na pogovor. Vrata je bila videla tri moške, ki so prišli po stopnicah, in eden od njih ji je še rekel, da streljajo za njimi. Policija morilcev ni našla in jih tudi ni iskala. Tri mesce zatem, ko je gospe Tomažičeva zgubila še zadnjega otroka in zeta, ji je bomba ubila moža.

Kratko poročilo na eni izmed krvavih strani v zgodovini slovenskega naroda in z njim

Trsta. Takih pretresljivih zapisov na teh straneh ni bilo malo od 1941. leta naprej. Vendar je moralo to poročilo še posebej presuniti človeka, ko je pomislil na tiste nove, lepe strani, ki naj bi si jih pisal ta trdo preizkušeni narod prav v kratkem, po koncu vojne.

Tak strašen konec je dočkal pesnik, tenkočuten lirik, ki je v pesem in prozo ujel vrsto rahlih, novih čustvenih utripov in podob, s katerimi je zasijal njegov osebni svet in z njim naša zemlja na zahodu — podob, ki je v njih dihal novega, modernega časa in zraven teža že posvečene starostnosti našega rodu. Padel je na pragu novega časa, za katerega je imel pripravljenih polno lepih in zdravih načrtov. Padel je z mlado ženo. Dokument njune ljubezni, ki se nam je ohranil v njegovih pismih, sodi med najlepše, kar jih poznamo v naši literaturi. Kakor da bi takim dušam ne bilo sojeno razmahniti svoje rasti in do kraja dozoreti za svoje in za skupnost.

Minister Gui v spomin dr. Besednjaka

(Nadaljevanje s 1. strani)

padnik krščansko socialnega gibanja, ki je delovalo na Goriškem, nato pa kot voditelj slovenskih katoliških množic izkazal kot vztrajen bojevnik in branitelj osnovnih in posebnih pravic, ki jih je fašizem teptal.

V svojih krajih je kmalu postal vodilen človek, branil je manjšino in je bil leta 1924 izvoljen v poslansko zbornico. Njegovi govori v tej dvorani so bili pogumno polemični s tedanjim predsednikom vlade in prosvetnim ministrom ter so lahko še danes zgled civilnega in političnega poguma v težkih in nevarnih časih.

Bil je preganjan prav zaradi tega poguma in svojih protifašističnih polemik, ki so težile k ponovnemu uveljavljanju demokratičnih svoboščin in k dosegu večje socialne pravičnosti. Zaradi tega je moral v inozemstvo, kjer je nadaljeval s svojo dejavnostjo v raznih državah, med drugo svetovno vojno pa je podprl narodnoosvobodilni boj.

Ko se je vrnil v Trst, je nadaljeval politično delo in študij vprašanj narodnih manjšin.

Kdor ga je poznal ali spremljal njegovo delo, se ga bo spominjal kot srčnega in čvrstega moža, ki ni nikdar klonil, temveč se vedno boril za svoja načela.

V imenu zbornice pošilja predsedništvo pokojnikovi družini najgloblje in najiskrenejše izraze svojega sožalja.

Novice po svetu

Zaradi krize Euratoma bodo odpustili v italijanskem centru Ispri 385 raziskovavcev. Proglašena je stavka. Zdi se, da so upi glede miroljubne uporabe atomske sile močno splahneli.

V Palermu so prijavili sodišču 36 zdravnikov, ki so stavkali in zapustili vse ambulate za prvo pomoč zaradi česar bi bila neka ženska skoraj izknavela.

Američani so izstrelili v krožnico okrog Zemlje novo vesoljsko ladjo »Apollo 9«, kar predstavlja zadnji preizkus pred izkrcanjem na Luni, kar naj bi se zgodilo letos julija. Trije astronauti bodo ostali v krožnici 9 dni.

SLOVENSKI PRIMORSKI KOLEDARJI

Bibliografijo sestavi in uvodno študijo napisal MARIJAN BRECELJ ■ 8 ■

ROČNI zapisnik z imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja na Kranjskem, Južnoštajerskem in Primorskem in z osebnim sta-ležem kranjskega ljudsko-šolskega učiteljstva za šolsko leto 1899/1900. VI. letnik. Sestavil Štefan Primožič. V Postojni. Tisk. in zal. Rih. Šeber 1899. (60-120) + 82 str. 16,2 x 11.

1900

BRIVČEV koledar za leto 1900. Trst. Zal. Tiskarna konsorcija »Edinosti«. Izdajatelj upravništvo »Brivca«. Tiskarna Edinost 1900.

XXXX + 448 str. + (VIII) str. oglasov + ovoj 24 x 16,5. Ilustr.

24

NARODNI koledar za leto 1900. V Gorici. Tiskala in založila »Narodna tiskarna« 1900. (XVI) + (LVI) + 76 + (XVI) str. + ovoj. 15 x 10,3.

25

ROČNI Kažipot po Goriškem, Trstu in Istri in koledar za navadno leto 1900. Sestavil Andrej Gabršček. VI. letnik. V Gorici. Tiskala in založila »Goriška tiskarna« A. Ga-

bršček 1900. (VIII) + 210 + (VI) + 40 + (XLVIII) str. oglasov. 14,7 x 10.

26

ROČNI zapisnik z imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja na Kranjskem, Južnoštajerskem in Primorskem in z osebnim sta-ležem kranjskega ljudsko-šolskega učiteljstva za šolsko leto 1900/1901. VII. letnik. Sestavil Štefan Primožič. V Postojni. Tisk. in zal. Rih. Šeber 1900. 126 + (III) str. 16 x 10,5.

27

BRIVČEV koledar za leto 1901. (Priloga »Brivca«.) Trst. Založila Tiskarna konsorcija »Edinosti«. Izdajatelj upravništvo »Brivca« 1900. XXXVI + 44 str. + ovoj. 22,7 x 15,3. Ilustr.

27a

Tržaškega

Občni zbor Kmečke zveze

V nedeljo dopoldne je bil v Kulturnem domu občni zbor tržaške Kmečke zveze, ki se ga je udeležilo veliko število njenih članov in zastopnikov raznih organizacij in ustanov. Med temi naj omenimo poslanca Lizzera, ki je zastopal vodstvo vsedržavnega združenja »Alleanza contadina«, odborika Hreščaka, ki je zastopal tržaško občinsko upravo, dr. Vremca, ki je zastopal pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo, dr. Paulina, ki je zastopal ustanovo za kmetijski razvoj (ERSA), od katere je bil prisoten tudi član njenega upravnega odbora dr. Gantar. Prisotni so bili še odv. Kukanja kot zastopnik SKGZ, dr. Oblak, ki je zastopal Slovensko gospodarsko združenje, cav. Ferrante, ki je zastopal deželni odbor združenja »Alleanza contadina«, tajnik Kmečke zveze v Gorici dr. Primožič, ravnatelj urada za kmetijske prispevke Gianotti, zastopnica Zadrugne zveze Libera Sorini, predsednik zavarovalnice goveje živine v Bazovici Grgič in tajnik Križmančič, geom. Contento kot zastopnik nadzorništva za gospodarstvo.

Pozdravno brzojavko je poslal deželni odbornik za kmetijstvo odv. Comelli, pozdravno pismo pa predsednik društva »Pravnik« odv. Tončič.

Občnemu zboru je predsedoval član glavnega odbora KZ in predsednik Kmetijske zadruge Alojz Markovič, predsedniško poročilo je podal Alfonz Guštin, tajniško poročilo pa Lucijan Volk.

Občni zbor je na koncu izglasoval resolucijo, s katero je obvezal novoizvoljeno vodstvo, naj se zazeame za ureditev nekaterih problemov, ki najbolj zanimajo naše kmete.

Ti problemi so:

1. Demokratizacija Kmečke bolniške blagajne s koncem desetletne nezakonite komisarske uprave in neposredno izvolitvijo njenih organov.
2. Priznanje pravega predstavnštva obdelovalcev zemlje v vseh ustanovah, odborih in komisijah, ki so pristojne za kmetijstvo, začeti s tržaško Zbornico za trgovino, industrijo in kmetijstvo.
3. Prenehanje stalnih razlastitev najboljše obdelovalne zemlje in priznanje kmetom, ki so najbolj prizadeti, predstavnštva v organih, ki o razlastitvah odločajo, kot n. pr. v upravnem svetu Ustanove za industrijsko pristanišče, da se preventivno upošteva njihovo mnenje.
4. Največji naponi organizacije za spodbujanje in pospeševanje združništva, v sodelovanju z za-

družnimi organizacijami za doseg sodobnejše in ugodnejše zakonodaje.

5. Odločno posredovanje pri pristojnih javnih uradah in oblasteh, ki naj doseže resnejše razumevanje za proučevanje in reševanje številnih problemov našega kmetijstva.
6. Reševanje vprašanja razdelitve jusarskih zemljišč med upravičence, ker ta zemljišča pod sedanjostjo upravo stalno propadajo.
7. Navezava najtesnejših vezi z goriško Kmečko zvezo v prid enotnosti slovenskih kmetov v sodelovanju z vsemi kmeti dežele in države.
8. Posredovanje v sodobnih časih vedno bolj potrebne strokovne vzgoje s prirejanjem tečajev in predavanj v jeziku naših kmetov.
9. Razširjanje strokovne literature in izdaje sindikalnega biltena med članstvom v smotru čim boljše obveščanja in čim bolj neposrednega stika med organizacijo in člani.

—0—

SLOVENSKE PRAZNIKE V NABREŽINI

Prosvetno društvo »Igo Gruden« bo priredilo v nedeljo, 9. t.m., ob 17.30 v Nabrežini »slovenski praznik«. Za to priložnost je povabilo v svojo sredo pisatelja prof. Alojza Rebulo, ki bo imel tudi glavni govor, in obenem poskrbelo, da bodo na prireditvi sodelovale vse kulturne ustanove, ki delujejo v devinsko-nabrežinski občini. Nastopili bodo: mladinski pevski zbor »Kraški slavček«, zbor »Fantje iz pod Grmade«, zbor PD »Igo Gruden«, solisti šole Glasbene Matice iz Nabrežine in nabrežinska godba na pihala.

Temeljne poteze našega Krasa

(Zanimivo predavanje v Slovenskem klubu)

Prejšnji teden je imel prof. Gojmir Budal v Gregorčičevi dvorani v Trstu predavanje o »Temeljnih potezah in značilnostih našega Krasa«, s katerim je ponovno dokazal, da imamo v njem sposobnega strokovnjaka-geografa, ki pa zna vplesti v svoja izvajanja tudi razne aspekte iz življenja ljudi na Krasu.

Predmet predavanja je bil vse prej kot lahek, saj je zahteval od poslušavcev (ti so do kraja napolnili dvorano) veliko mero zbranosti. Prof. Budal je podal zelo podrobno znanstveno obdelavo kraških pojavov z geografskega, geološkega, hidrografskega, botaničnega, vremenoslovnega in sorodnih stališč. Pri vsem tem se je ustavil tudi pri zgodovini raziskovanja Krasa in kritično osvetlil razna odkritja in domneve, ki se na-

našajo na nastanek Krasa. Prav bi bilo, da bi predavanje objavil v kakem našem listu.

Po predavanju prof. Budala je Marij Majnaga pogazal vrsto lepih barvnih posnetkov s tržaškega Krasa in s tem prav lepo zaključil uspehi večer.

Vr.

—0—

SLOV. SKUPNOST O ŠOLSKIH PROBLEMIH

Slovenska skupnost je na svojem zadnjem občnem zboru ugotovila, da je treba nujno rešiti nekatera pereča vprašanja slovenskega šolstva, zlasti tista, pri katerih se je pokazalo nerazumevanje pokrajinskega šolskega skrbništva v Trstu. To velja vlasti za republiški šolski patronat, nadzorni odbor za slovenske šolske oddaje pri Radiu Trst A in za zavrnitev slovenskih dijakov, ki so zahtevali ustanovitev slovenskega industrijskega zavoda v Rojanu ter šole za beneške Slovence v slovenskem jeziku. Omenjena vprašanja, ki so širši slovenski javnosti in šolskim oblastem že v podrobnostih dobro znana, je treba nujno rešiti. Če bo šolsko skrbništvo zavlačevalo ureditev tistih zadev, ki spadajo v njegovo pristojnost, kar bi še bolj razburilo slovensko javnost, je treba pomisliti, ali ni nastopil čas, da bi vodila ta urad oseba, ki naj bi imela več razumevanja za vprašanja slovenske šole.

LEP SPOMIN

Slovensko gledališče v Trstu je izdalo tretji zvezek fotografskih reprodukcij o svojih predstavah. Ta zvezek se nanaša na sezono 1955-1960 ter bo vsem ljubiteljem našega gledališča ljub spomin.

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

S. P. A.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNICA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 300.000.000

TRST - ULICA FABIO FILZI ST. 10

TEL. ST. 38-101, 38-045

BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

Pevma

KULTURNO ŽIVLJENJE

Naše prosvetno društvo »J. Abram« se v svojem skromnem okviru precej živahno giblje. Za svoje člane prireja v tej sezoni kulturne predavateljske večere iz različnih strok. Prejšnji petek je predaval naš stari kulturni delavec dr. Stojan Brajša o zanimivi temi »Mi in protestanti«.

Prihodnji ponedeljek ob 20.30 se bo vršila predavanja nadaljevala. Profesor Bednarik bo govoril o življenju in delu pokojnega Lojzeta Bratuža. Kot njegov najbolj intimni prijatelj, ki je spisal pred leti tudi brošuro o Bratuževi žrtvi, bo prikazal tudi naše politično in kulturno življenje tedanje dobe pri nas. Vabimo!

POSTEN MOZ

Prejšnji teden je umrl v Gorici odvetnik Guido Hugues, v starosti 86 let. Pokojnik je bil eden izmed tipičnih goriških intelektualcev polpretekle dobe in poštenjak. Zato mu tudi posvečamo te vrstice.

Rodil se je leta 1883 v istrskem Poreču. Predniki so bili francoski begunci za časa velike revolucije.

V Gorici je vodil trideset let zelo razvito odvetniško pisarno. Krepko se je udeleževal kulturnega in tudi političnega življenja. V najtežjih letih 1945 do 1947 je opravljal posle prefekta v goriški pokrajini, za vse pošten in objektiv. Na stara leta se je zopet umaknil h knjigam in pisanju. Naj počiva v miru!

OBČNI ZBOR

Sindikatski slovenskih šolnikov v Gorici bo imel v petek, 7. marca, ob 17. uri v risalnici nižje srednje šole svoj redni občni zbor. Na sporedu so poročila in volitve novega odbora.

Zborovanje naših izseljencev

V nedeljo, 2. marca, so imeli furlanski in slovensko-beneški izseljenci v Švici prvo in zelo pomembno zborovanje. Pobudo so dale furlanske izseljeniške organizacije. »Fogolar furlan« iz Freiburga, »Pal Friul« iz Lozane in Društvo slovenskih izseljencev Beneške Slovenije iz Yverdona.

V nedeljo pa se je zbralo v Freiburgu 200 predstavnikov izseljeniških skupin in gostov. Navzoč je bil tudi mestni župan, dva deželna poslanca Furlanije - Julijske krajine, poleg predsednika čedadskega društva »Ivan Tranko«, Izidorja Predana, ki je kongres pozdravil. Zborovanje je snemala tudi švicarska radiotelevizija. Podanih je bilo osemnajst poročil. Posebno zanimivo je bilo izčrpno poročilo o stanju beneško-slovenskih izseljencev, ki ga je podal društveni tajnik Del Medico, ki ga poznamo že kot pesnika v enem izmed Trinkovih koledarjev.

Zborovalci so sprejeli več važnih sklepov, ki so jih poslali osrednji in deželni vladi. Poleg drugih potreb predlagajo ustanovitev posebnega izseljeniškega odbora pri deželni vladi. Zahtevajo tudi, naj se v naši deželi uredi slovensko manjšinsko vprašanje ter naj se posveti stvarna pažnja za ohranitev etničnega in jezikovnega zaklada slovenske manjšine. Nadalje, naj se s primernimi gospodarskimi in turističnimi ukrepi zajezi izseljevanje iz Beneške Slovenije.

Zborovalci so obravnavali tudi vsa vpra-

O trenjih med obema političnima strankama v goriški občinski upravi so že nekaj časa krožile vesti po mestu in deželi. Poleg občinske uprave v Gorici sestavljata obe stranki tudi večino v goriški pokrajinski upravi ter v občinah Krmin, Gradež in Gradiška.

V Gorici je pa prišlo do ostrega nasprotstva med obema strankama zaradi imenovanja novega ravnatelja na Montu (Cassa di Risparmio). Za to mesto je bil razpisan natečaj, kot je določeno po pravilih. Kljub razpisu natečaja pa je bil nenadoma imenovan za ravnatelja neki član stranke iz Verone, ki ga je tudi takoj potrdil ravnatelj Italijanske banke.

Zaradi tega samovoljnega imenovanja so socialisti ugotovili že na svoji sobotni seji, da ni več mogoče sodelovanje med obema strankama, ker si prisvaja KD izključno odločilno vlogo.

Na zadnji goriški občinski seji je odgovoril župan Martina na različne interpelacije, da občinski svet ne more vplivati na odločbe upravnega odbora pri Montu (zastavljalnici), in izrazil upanje, da bo novi ravnatelj dobro delal.

Prišlo je do vroče razprave zlasti od strani socialistov, liberalcev in komunistov, ki so zatrjevali, da se je za natečaj prijavilo osem kandidatov. Odbor Monta pa je šel preko pravilnega postopka.

šanja, ki se tičejo izboljšanja pravnega, gospodarskega in kulturnega stanja vseh izseljencev v Švici. K vprašanju o enotnosti slovenskih izseljencev v Švici je treba poudariti, da bo moralo Društvo slovenskih izseljencev zajeti res vse naše izseljence.

Danes šteje »Društvo slovenskih izseljencev Beneške Slovenije v Švici« 220 članov. Razdeljeni so na 12 sekcij ali skupin; štiri so v nemški Švici, osem jih je v francoski. Dosti jih je raztresenih tudi drugod, ženske na primer okoli Züricha.

ŠPORT MED NAŠO MLADINO

Prepričljiva zmaga Brega nad Borom. Poraz Zarje in Sokola

V ženski B ligi so Brežanke proti vsakemu pričakovanju z največjo lahkoto premagale Borovke, ki se tokrat nikakor niso znašle.

Dekleta bazoviške Zarje so proti ekipi Casagrande sicer izgubile, vendar so igrale dobro in šle lahko z igrišča z dvignjeno glavo. Bazovke so se zelo potrudile in posebno v obrambi zaigrale odlično. Izgubile so proti močnejšemu nasprotniku, a s svojo igro so povsem zadovoljile.

Isto lahko rečemo o nabrežinskem Sokolu, ki je v Gorici proti močni ekipi AGI nudil presenetljiv odpor. AGI je sicer osvojil srečanje, vendar so mlade Nabrežinke pokazale v primeri s prejšnjimi nastopi velik napredek.

Dobra igra košarkarjev proti močni ekipi Cus

Borovim košarkarjem le za las ni uspelo spraviti na kolena močne ekipe CUS. Proti izkušenim nasprotnikom so igrali povsem enakovredno in bi z nekoliko več sreče lahko tudi zmagali. Vse-

Iz Goriške

Spor na goriški občini

Med razpravo so predložile opozicijske stranke sklep, naj odstopi ves odbor Hranilnice ali naj vsaj občinski zastopnik v tem odboru poda ostavko. Predlagali so tudi prekinitev seje, da se opozicijska resolucija dokončno sestavi. Ze tu so se pokazala različna stališča. Proti prekinitvi seje so glasovali demokristjanski svetovavci; vzdržali so se pa župan in svetovalec Sfiligoj ter Bratuž. Opozicija in tudi svetovalec Bratina so pa glasovali za predlog, ki je bil sprejet s 16 glasovi.

V odmoru so sestavili predstavniki opozicijskih strank široko resolucijo, ki naj jo ponese posebno odposlanstvo v Rim, kjer naj zahteva razpust sedanjega Montovega odbora.

Pri glasovanju za ta predlog so se zopet pojavila različna stališča. Proti so se izrazili vsi krščansko demokratični svetovavci z županom in z odbornikom SDZ Bratino. Druga dva svetovavca SDZ, Sfiligoj in Bratuž, sta pred glasovanjem zapustila dvorano. Za predlog so pa glasovali socialisti, liberalci, misovci in komunisti, vsega 15 glasov.

V sestavi večine goriškega občinskega sveta in odbora je torej nastal razkol. Liberalci Mario in komunist Battello sta pozvala odbor, naj odstopi.

RECITACIJSKI VEČER

V petek zvečer je priredil klub »S. Gregorčič« recitacijski večer, ki je bil zares pravi umetniški užitek. Povabil je člana Slovenskega gledališča iz Trsta Staneta Raztresena, ki je na zelo ustrezno prirejenem odru recitiral slovenske balade in romance od ljudskih, preko Prešerna do današnjih.

RAZSTAVA

Od 1. do 15. marca je odprta v Gorici v razstavnih prostorih »Pro loco« umetniška razstava Nedeljka Pečanaca iz Nove Gorice.

Umetnik, ki je po rodu iz Drvara, je študiral likovno umetnost v Sarajevu, dokončal pa je študije na ljubljanski akademiji pred tremi leti. Vmes se je izpopolnjeval s štipendijo italijanske vlade tudi v Rimu. Sedaj živi kot umetnik in profesor risanja v Novi Gorici.

kakor so Borovci proti Cus-u opravili enega svojih najboljših nastopov. Posebno so zadovoljili Ambrožič, Fabjan in Starc.

Končni izid: Cus - Bor 46:42 (22:21). Za Bor so nastopili: Prinčič 2, Fabjan 10, Rudež 2, Spacal 6, Starc 6, Ambrožič 10, Tavčar, Kralj 4, Zavadlal 2.

Kljub trem zmagam Edija Košute poraz Bora v Bergamu

Borova namiznoteniška ekipa je preteklo nedeljo gostovala v Bergamu proti tamkajšnji ekipi Fasolin. Srečanje je bilo izredno važno, ker bi si z zmago Borovci skoraj matematično zagotovili vstop v A ligo. Čeprav so morali oditi v Bergamo brez Tomšiča, ki ga je nadomestil Grbec, so naši le upali v zmago. Vsa odgovornost je spet slonela na Ediju Boletu in Ediju Košuti, ker Grbec kljub najboljši volji ni bil dorasel močnim nasprotnikom. Srečanje je bilo izredno razburljivo in se je žal končalo s tesnim izidom 5:4 v prid domačinov. Najboljši Borovec je bil spet Edi Košuta, ki

(Nadalj. na 7. strani)

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Marjan Breclj: „V času odmaknjena sidrišča“

Pred kratkim se je pojavila na prodajnih mizah slovenskih knjigarn v Trstu in Gorici knjižica pesmi v elegantni tiskarski opremi, z naslovom »V času odmaknjena sidrišča«. Njen avtor je Marjan Breclj, še mlad pesnik, bibliograf in prevajavec. Rodil se je v Ajdovščini leta 1931. Na ljubljanski univerzi je študiral slavistiko, od leta 1954 pa je knjižničar v Novi Gorici.

Iz spremne besede na notranjih straneh platnic, ki jo je napisal drugi znani primorski kulturni delavec in pisatelj Tomaž Pavšič, zvedo, da je zbirka »V času odmaknjena sidrišča« prva Brecljeva pesniška zbirka. Svoje prve pesmi je objavil Breclj leta 1946 v almanahu »Mlada setev«, nakar je umolknil za daljšo dobo. Od časa do časa se je začel spet pojavljati v reviji »Bori« in v raznih drugih primorskih publikacijah, tudi tržaških, tako na primer v »Mladiki« in »Zalivu«.

»Naslov zbirke kaže, da se srečujemo z liriko izpred desetletja, da je pesnik po obliki in čustvovanju »zasidran« v tradicionalni pesniški izpovedi«, nadaljuje Pavšič. »Tega se tudi sam zaveda in mu je ta zbirka pravzaprav nekak mejnik, zakaj nekatere časovno mlajše pesmi, ki so prišle v zbirko, že kažejo rahel odmik. V pesmih prevladuje troje osnovnih motivov: ljubezensko-erotični, refleksivno-impresijski ter pokrajinski. V vseh treh pa je vedno čutiti kot v rahlem podtonu primorski izvor. Ta primorska nota, ki nima v sebi nič ozko lokalističnega, daje zbirki neko prijetno in simpatično potezo ter uvršča Breclja med mlajši rod primorskih literarnih ustvarjalcev.«

Knjižnica obsega trideset po večini krajših pesmi, ki so razdeljene v tri cikle in posvečene Marjetici. Kdo je ta Marjetica in kaj mu pomeni, to je ohranil pesnik zase. Ciklusi nosijo naslove »V večnem znamenju«, »Črv v lobanji« in »Pokrajine mojega srca«.

V ciklu »V večnem znamenju« so zbrane ljubezenske pesmi — pesmi, ki res zaslužijo to ime, ker so neskončno oddaljene od tistega surovega nizanja bolečnih seksualnih prividov in prostaških izrazov, ki jih najdemo v sestavkih precejšnjega števila mladih ljudi na Slovenskem, ki se

imajo za pesnike; dejansko pa samo tekmujejo, kateri se bo o ljubezenskem čustvu bolj prostosko in prezirljivo izražal, tudi zato, da bi s tem vzbudil več pozornosti v javnosti. Brecljeve ljubezenske pesmi pa so nežne, polne resničnega in močnega erotičnega čustva, kar jih napravi dragocene in izvirne, četudi je pesniški izraz marsikje še nedogran, zlasti jezikovno. Njegov jezik je namreč še nekoliko preveč konvencionalen, premalo izrazit in osebni.

Ciklus »Črv v lobanji« obsega meditativne pesmi v rimani obliki. Najizrazitejši komponenti v njih sta trpljenje zaradi osamljenosti in hrepenenje. Nekatere teh pesmi so zelo lepe, kot na primer pesem »Ob Gradniku« ali »Smrt«. V tretjem ciklu »Pokrajine mojega srca« je združil pesmi, v katerih opeva pokrajine, ki so mu najdražje: Vipavsko, Kras Srečka Kosovela, Brda, pokrajino pod Krnom in Koroško. V pesmih o Koroški je izrazil našo skupno slovensko bolečino nad potujčevanjem in nasiljem, ki so mu izpostavljeni tamkajšnji naši ljudje.

Zbirka sta zelo lepo in skladno okrasila z risbami grafika Medvešček in Volarič.

Brecljeva zbirka je lep dogodek v našem kulturnem življenju in snovanju, predvsem pa resničen in pristen izraz poezije.

Izredna številka „Zaliva“

Zadnje dni pred Božičem je izšla izredna številka revije »Zaliv«. Založil jo je Odbor bivših mladinskih društev v Trstu. V uvodni besedi, ki jo je podpisal omenjeni odbor, je rečeno med drugim: »Po svojem običnem zboru maja 1967 je odbor članov bivših mladinskih društev sklenil, da bo povabil na sestanek slovenske predstavnike vseh strank in ustanov, v katerih sodelujejo Slovenci, zato da bi se pomenili o skupni izdaji spominskega zbornika ob petdesetletnici prihoda Italije. Po prvem sestanku, ki je uspešno potekal, pa so razni predstavniki prenehali sodelovati, tako da je odbor

REŽISER IN KRITIK

Znani švedski filmski režiser Ingmar Bergman je vsekal po čeljustih gledališkega kritika Bengta Janssona, ki je za kulisami prisostvoval generalki neke predstave, katero je režiral Bergman v Dramskem gledališču v Stockholmu. Jansson je znan po svojih strogih kritikah in baje »terorizira« gledališnike. Bergmana ni prijavil, a prijavila sta ga dva gledališka obiskovavca, ki pa spopada nista videla, zato procesa najbrž ne bo.

Izšla je nova, 20. številka revije »Most«, v kateri sodelujejo Marjan Rožanc, Ivan Mrak, Irena Zerjal Pučnik, Pavle Zidar, Stanko Janežič, Boris Podreka, Fedor Zigon, Franc Mlajč, Aleš Lokar in Miran Razor.

Izšla je februarjska številka »Mladike« z aktualno in zanimivo vsebino.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU Kulturni dom

V soboto, 8. marca, ob 20.30,

v nedeljo, 9. marca, ob 16. uri

(Abonma nedeljski popoldanski)

Neil Simon

ZARES ČUDEN PAR

komedija treh dejanjih

Primorski pisatelji so dali vzgled, kako osvežiti slovenščino

Priznati je treba, da smo se razveselili prve letošnje številke revije »Jezik in slovstvo«, ki načinja svoj 14. letnik. Tudi letos je njen glavni in odgovorni urednik Jože Toporišič, uredniški odbor pa sestavljata poleg njega še Janez Sivec in Franc Zadravec.

Revija »Jezik in slovstvo« je poleg »Slavistične revije«, ki pa je v resnici samo zbornik, edina slovenska revija, ki strokovno obravnava vprašanja slovenskega jezika in literarne zgodovine. Zadnje čase pa je bilo slišati, da je njen obstoj ogrožen zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Redni izid prve številke letošnjega letnika je zato razveseljavil znak njenega nadaljnjega izhajanja in njene vitalnosti, pa tudi nenadomestljivosti.

Na prvem mestu prinaša zelo zanimivo razpravo Valensa Voduška z Glasbeno-narodopisnega inštituta v Ljubljani o »Razmerju med besedilom in napevom v ljudski pesmi«. Vodušek opozarja na veliko napako, ki so jo delali zbiratelji slovenskih ljudskih pesmi v preteklem stoletju, ker se niso ozirali na melodijo, ampak jim je šlo samo za besedilo pesmi. Brez melodije pa so bila tudi zapisana zasedila bistveno skvarjena, ker je med besedilom in melodijo neločljiva povezanost v ritmu in naglasu, pa tudi v dolžini stiha. Mnogokrat šele melodija določa naglas besedam, kar zbiratelji ljudskih pesmi niso opazili. V novejšem času pa se je vzdramilo zanimanje za glasbeno plat ljudskih pesmi in nabranih je bilo že veliko melodij, ki so razkrile glasbene in ritmične posebnosti slovenskih ljudskih pesmi.

Janko Kos razpravlja o »Idejni in oblikovni tipologiji Cankarjeve dramatike«, pri čemer pa imamo občutek, da skuša Cankarjevo delo le nekoliko preveč stlačiti v neke sistemske sheme, medtem ko se v resnici zdi, da so njegova dela bolj

sad njegovega trenutnega razpoloženja in ustvarjalnega navdih. Prvi hip se zadi razprava Janka Blažaja »Optimale slovenskih samoglasnikov« precej suhoparna, v resnici pa je zanimiva, ker nam veliko pove o glasovni strukturi in melodiji slovenskega jezika. Jože Stabej je nanizal v razpravi »Iz zgodovine slovenskega besedja« vrsto slovenskih besed, katerim je ugotovil prvi zapis. Vendar se ne lotiva etimoloških raziskav. Nekaj člankov se ukvarja z metodiko pouka slovenščine v šolah in s slovničnimi vprašanji. Matjaž Kmecl pa poroča o novih slovstvenih vrstah v Vzhodni Nemčiji, v službi ideološke in režimske propagande.

Med knjižnimi ocenami je posebno zanimiva tista, ki jo je objavil Jan Sedivy, o knjigi Jana Baukarta v prileškem narečju »Storija vŭjega Balaža ne druge«. V oceni Sedivy tudi popravlja nekatere netočne Baukartove razlage prileških besed, pri čemer pa tudi sam tu pa tam pogreši, kar dokazuje, da je študij slovenskih narečij šele na začetku. Slovenski slavisti so se čuda pozno spomnili na to in morajo orati pravzaprav še ledino. V tem je tudi eden izmed vzrokov, da se je knjižna slovenščina tako zelo oddaljila od narečij in postala tako izumetničena. Hraniti bi se morala iz ljudskega živega jezika, to je iz narečij, ne pa s slovanskimi izposojenkami. V resnici pa je bilo obratno. Ker narečja naglo izumirajo ali vsaj knjižjo, je zadnji čas, da se zamujeno popravi. Vsaka pristna narečna beseda bi morala avtomatično dobiti domovinsko pravico v knjižnem jeziku, vsaj kot psevdonim. Se le to bi spet okrepilo knjižno slovenščino, ji dalo novo izrazno moč in posebnost ter jo približalo ljudstvu.

V tem pogledu so bili ravno primorski pisatelji prvi, ki so spet vnesli nekaj ljudske narečne svežine in moči v knjižni jezik (Pregelj, Stanko Vuk, Boris Pahor in Alojz Rebula).

bivših mladinskih društev moral opustiti svojo prvotno zamisel. Spet se je namreč zgodilo, da je pri nas zmagala strankarska, ideološka misel namesto narodne. Ker je torej prvotna zamisel propadla, se je Odbor bivših mladinskih društev obrnil na uredništvo »Zaliva« in mu predlagal, da bi revija v mejah svojih možnosti nadomestila skupno publikacijo. Uredništvo »Zaliva« je predlog z veseljem sprejelo in se odločilo, da izda izredno številko revije, posvečeno dokumentom naše preteklosti. Odbor bivših mladinskih društev pa je s svoje strani izrazil pripravljenost, da izredno številko »Zaliva« založi. Razumljivo je, da se je ta dokumentarna publikacija tako zaradi skorajda neizčrpnega materiala kakor tudi zaradi časovne stiske morala glede vsebine omejiti na najbolj skromen prikaz naših preteklih ekonomskih osnov in našega nekdanjega društvenega in kulturnega udejstvovanja.«

Dr. Vladimir Turina je napisal razpravo »Gospodarsko uveljavljanje Slovencev na Primorskem v začetku stoletja«, v katerem najprej na splošno prikaže gospodarsko podjetnost in iniciativnost naših prednikov na Tržaškem in v mestu samem v preteklem stoletju in v začetku tega stoletja, nato pa spregovori o posameznih pobudah oziroma o podjetjih. Pri tem navaja imena ustanoviteljev in pobudnikov, kar je tudi v kulturno-zgodovinskem pogledu zanimivo. Upošteva tudi podjetja oziroma bančne zavode in hranilnice — o teh namreč največ govori — po okoliških krajih, kot na primer v Nabrežini, pa tudi v Gorici. Obravnava tudi zadruge.

Ze pokojni Zorko Jelinčič je sestavil seznam društev in njihovih sedežev do razpusta leta 1927, ki pa še ni popoln in menda tu pa tam netočen, kot je rečeno v pripombi, kajti Jelinčič ga ni več utegnil izpopolniti in popraviti. Nadaljnje študije naj podatke preverijo in izpopolnijo. Uredništvo ga je objavilo z namenom, da bi pač prikazal razvejano delovanje naše prosvete.

Branko Marušič je prispeval članek »Iz ilegalnih protifašističnih listov 1918-1941«; to vprašanje bo gotovo pritegnilo kakšnega slovenskega zgodovinarja, da ga bo natančneje obdelal.

Pavel Štrajn piše o zgodovini barkovljanskega veslaškega kluba »Sirena«. Marijan Pertot opisuje »križev pot proseške ljudske knjižnice 1918-1927«. Objavljenih je tudi nekaj dokumentarnih fotografij.

Ta izredna številka »Zaliva« obsega 76 strani ter pomeni publikacijo, ki bo neobhodno potrebna v knjižnici vsakogar, ki hoče biti dokumentiran o naši preteklosti, da bi mogel bolje razumeti našo sedanost in pripravljati bodočnost.

Sodobno kmetijstvo

Novi predpisi o protizajedavskih sredstvih

Problem zastrupitve ljudi zaradi uporabljanja protizajedavskih sredstev ali pa zastrupitve zaradi ostankov protizajedavskih sredstev na sadju in zelenjavi je končno našel odmev tudi v italijanski zakonodaji.

Znano je, da postanejo tako mikroorganizmi kot žuželke in tudi rastlinski zajedavci s časom odpornejši proti učinku kemičnih sredstev, kar sili k proizvodnji in uporabi vedno bolj strupenih sredstev. To seveda ne more biti brez posledic za biološko ravnatežje v naravi in za človeško zdravje. Toliko bolj upravičena je bila kritika na račun proste prodaje in manipulacije s protizajedavskimi sredstvi, ki so v veliki večini strupene snovi.

Odlok predsednika republike z dne 3.8. 1968, ki je bil objavljen 27. decembra 1968 (odlok sloni na zakonu z dne 30.4.1962 št. 283) bo urejal prodajo in uporabo protizajedavskih sredstev. Vprašanje zaščite ljudi pred zastrupitvami s tem še ni rešeno, kajti ni še nobenega zakonskega predpisa, ki bi predvideval primerno nadzorstvo nad uporabo omenjenih sredstev na terenu.

Novi zakonski predpisi naj bi torej urejevali predvsem ves proizvodjalni in prodajni proces.

VRSTE PROTIZAJEDAVSKIH SREDSTEV

Na podlagi čl. 3 ločimo štiri skupine protizajedavskih pripravkov. V prvo skupino spadajo sredstva, ki so najbolj strupena in ki so torej smrtonosna. Gre predvsem za fosforne estre ni sistemčne organske insekticide, kot so Aldrin, Dieldrin, Endrin, Fosdrin, Isolan, Parathion, Systox, Metasytox. V drugi skupini so navedena sredstva, ki lahko povzročijo zelo nevarne zastrupitve: DDT, Dipterex, Lebacyd, Lindan, Rogor, Toxaphen itd. Tretja skupina obsega sredstva, ki utegnejo povzročiti le lažje zastrupitve. To so predvsem Karathan, Malathion, Maneb, Vapam, Zineb, Ziram, ki so v glavnem organski fungicidi. V četrto skupino pa spadajo sredstva, ki človekovemu zdravju niso nevarna (razni žveplovci in bakreni pripravki).

PROIZVODNJA, TRGOVINA IN PRODAJA PROTIZAJEDAVSKIH SREDSTEV

Za izdelavo protizajedavskih sredstev je treba imeti dovoljenje ministrstva za zdravstvo (čl. 6, 7, 8), ljudje, ki se pečajo s trgovino, vskladiščenjem ali prodajo protizajedavskih sredstev, pa morajo vložiti prošnjo pri okrajnem sanitarnem funkcionarju, ki je po navadi občinski zdravnik (čl. 9, 10, 11).

Zelo pomembna je določba, ki pravi, da morajo vsi tisti, ki želijo trgovati oziroma prodajati omenjena sredstva, opraviti izpit o pravilni uporabi protizajedavskih sredstev in o prvi pomoči pri zastrupitvah. Potrdilo o usposobljenosti velja pet let, njegova veljavnost pa se avtomatično podaljša, če to upravičenec zahteva. Izpitov so oproščeni edinole agronomi in gozdni inženirji, kemiki, zdravniki, živinozdravniki, biologi, farmacevti, kmetijski in kemijski strokovnjaki.

REGISTRACIJA PROTIZAJEDAVSKIH SREDSTEV

Vsa sredstva za prodajo mora najprej odobriti ministrstvo za zdravstvo, razen modre galice in ostalih žveplovih in bakrovih pripravkov, ki jih navaja čl. 2, ki pa morajo imeti potrebne oznake in navodila glede uporabe (čl. 18).

PREIZKUŠNJE NEREGISTRIRANIH SREDSTEV

Člen 36 navaja določbe glede uporabe neregistriranih sredstev. V bodoče bo kratkomalo nemogoče, da bi kmetovalci preizkušali oziroma dajali svoje nasade na razpolago za poizkuse z novimi sredstvi, ker ne bodo smeli več prodajati pridelkov, na katerih so bila preizkušena nova sredstva.

SEZNAM IN REGISTER PROTIZAJEDAVSKIH SREDSTEV

Prodajalci protizajedavskih sredstev prve in druge skupine (razreda) bodo morali vo-

diti register oziroma oštevilčeni seznam o zalogah in o iztoku pripravkov v prodaji. Register oziroma seznam bo pregledoval in vidiral sanitarni funkcionar.

UPORABA PROTIZAJEDAVSKIH SREDSTEV

Vsakdo, ki kupuje sredstva prvega ali drugega razreda (skupine), prevzema v vseh ožirih odgovornost za njihovo pravilno uporabo oziroma ravnanje z njimi. V ta namen bodo kupci omenjenih sredstev s podpisom na posebnem obrazcu morali prevzemati vso odgovornost in to tudi takrat, če bodo kupovali za druge osebe. Vsi tisti, ki bodo hoteli uporabljati sredstva prvega in drugega razreda (skupine), bodo morali dobiti dovoljenje za uporabo teh pripravkov, ki ga bo izdajalo kmetijsko pokrajinsko nadzorništvo.

KDAJ STOPI ODLOK V VELJAVO?

Odlok o proizvodnji, trgovini in uporabi protizajedavskih sredstev je stopil v veljavo petnajst dni po objavi v uradnem listu (dne 27.12.1968). Rok do začetka izvajanja zakonskih odločb in predpisov pa poteče dva oziroma tri mesece po objavi zakonskega odloka.

ŠPORT MED NAŠO MLADINO

(Nadaljevanje s 5. strani)

je premagal vse tri nasprotnike, med drugimi tudi izkušnega Zambettija, proti kateremu je v prvem srečanju v Trstu utrpel doslej edini poraz v letošnjem prvenstvu. Žal pa Edi Bole ni bil enako uspešen. Najprej je po ostri borbi klonil Zambettiju, nato pa še proti Camoleseju in s tem praktično zapečatil usodo Bora. V zadnjem srečanju proti mlademu Farini je Grbec sicer zmagal en set, več pa ni zmogel. Po tem porazu je Bor še vedno na prvem mestu lestvice, vendar isto število točk ima tudi ekipa Nosari iz Bergama. Po vsej verjetnosti bosta Bor in Nosari zaključila prvenstvo z enakim številom točk in bo o napredovanju v A ligo odločalo ponovno srečanje med njima na nevtralnem tleh. V obeh prvenstvenih srečanjih je Bor sicer zmagal s 6:3 in ima torej še vedno dobre izgleda, da doseže zaželeno napredovanje v najvišjo ligo, vendar ekipa Nosari je zelo nevarna in le z odlično formo jo bodo lahko Borovci ponovno premagali. Mi jim to iz srca želimo. Da bi do tega odločilnega spopada lahko prišlo, pa seveda Borovci ne smejo izgubiti proti razmeroma slabi ekipi Fiorente iz Luga, ki so jo v Trstu že premagali v začetnem delu prvenstva z gladkim 8:1.

DELOVANJE Š.D. BREG

Nogomet

Po daljšem premoru je 1. nogometna ekipa ŠD Breg spet nastopil v nedeljo, in sicer v prijateljski tekmi z NK-Tabor iz Sežane. Brežani so vrnili obisk Sežančanom, ki so bili pred dvema letoma pri nas v gosteh.

Brežani so klonili pred močnejšim nasprotnikom, ki se je pa moral nadvse truditi, da se mu je to posrečilo. V prvem polčasu je bila igra izenačena. Ekipi sta silovito napadali, a se jima ni posrečilo doseči gola. Vsekakor so v tem polčasu Brežani imeli več prilik kot nasprotniki, a jih niso znali izkoristiti, tako da se je polčas končal brez gola. V drugem delu igre so Sežančani okrepili moštvo s spočitimi igralci. Ti so vnesli nov ritem igre, ki ga utrjeni Brežani niso mogli vzdržati. Posrečilo se jim je zato dvakrat pretresti Favento mrežo. Proti koncu tekme pa je Svara zabil avtogol; končni rezultat je bil 3:0 v korist NK-Tabora.

Breg je nastopil v postavi: Favento (Zerjal), Kozina, Maver, Bertesina, Svara, Leban, Ralza, Bassanese, Vižentin in Grahonja.

Mladinsko nogometno prvenstvo

Mladinci so se v nedeljo pomerili z ekipo S. Giovanni in dosegli lep uspeh. Čeprav tudi mladinci dalj časa niso nastopali, so bili bolj privrav-

ljeni od svojih nasprotnikov in jih z lahkoto premagali.

Prvi gol je dosegel mladi Glavina, ki je doslej nastopal v začetniški ekipi. Nekaj minut kasneje je Bandi z lepim kazenskim strelom drugič pretresel nasprotnikovo mrežo. V drugem polčasu pa je ponovno Bandi uspešno streljal in postavil dokončni rezultat v korist Brega 3:0.

Mladinci so nastopili v postavi: Zerjal, Slavec, Gerli, M. Krmec, Merdon, Husu, Bandi, Zahar, V. Krmec, Čuk in Glavina.

Spored tekem za nedeljo 9. t.m.: Breg - Esperia ob 15.15 v S. Sergio - 3. kategorija; Breg-Nabrežina ob 12.30 v Nabrežini - Mladinci.

Odbojka

Žensko prvenstvo »B« lige

V soboto zvečer je bil derby med Borom in Bregom, ki se je zaključil v korist slednjih. Tekma pa ni odražala pričakovanega agonizma, ker so Borovke povsem odpovedale. Prvi del se je odigral v premoči Brežank, ki so v kratkem času nanizale 15 točk brez vsakršne težave.

V začetku drugega dela je bila igra precej bojevit in kazalo je, da se bo tekma poživila. Ko so Brežanke — ne brez težave — prišle do prvih točk, so nasprotnice popustile. Lepši igri smo prisostvovali proti koncu seta, ko je Bor skušal preiti v protipadan, kar mu pa ni uspelo.

Tretji set je bil ponovno monolog Brežank, ki so povsem nadkrilile svoje nasprotnice.

Brežanke so nastopile v postavi: Turko, Rapotec, Corradini, Foraus, Klabjan, Slavec, Kofol, Hmeljak, Barut in Pavletič.

Breg - Bor 3:0 (15:7, 15:9, 15:4).

Mladinke so se v nadaljevanju prvenstva pomerile z nabrežinskim Sokolom in tudi tokrat so morale kloniti z 2:0.

V prvem delu so Brežanke zaigrale povsem statično in niso nudile večjega odpora nasprotnicam. V drugem setu so se nekoliko opogumile in zaigrale boljše. Začele so graditi igro in tudi uspešneje točile ter dosegle tako boljši rezultat kot v prvem delu.

Nastopile so v postavi: Slavec, Sancin Divna in Marta, Manin, Corradini, Turko, Ota, Zobec in Boneta.

Sokol - Breg 2:0 (15:6, 15:9).

V petek se bodo mladinke ponovno pomerile s Sokolom in nato z Borom. Začetek tekem bo ob 20.30 na Stadionu 1. Maj.

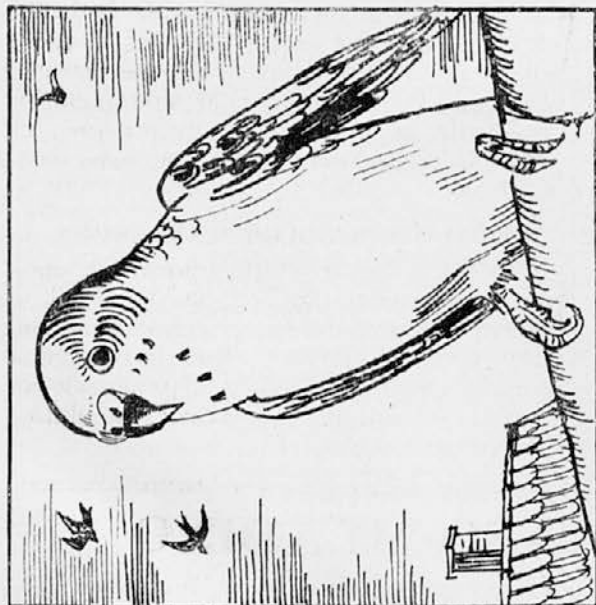
Prva ekipa pa se bo pomerila z bazoviško Zorjo ob 21.15 v soboto tudi na stadionu.

K. B.

26

ZGODBA O

Bučku



za dimnikom. Okna strica Tičarja so bila še vedno zaprta in zavese spuščene, zato Bučko res ni mogel uginiti, kam sta izginila prijatelja.

»Kaj če ju je požrla mačka?« ga je prešinilo. Prestrašeno se je oziral na vse strani. Kar zasliši čisto od blizu:

»Psst!«

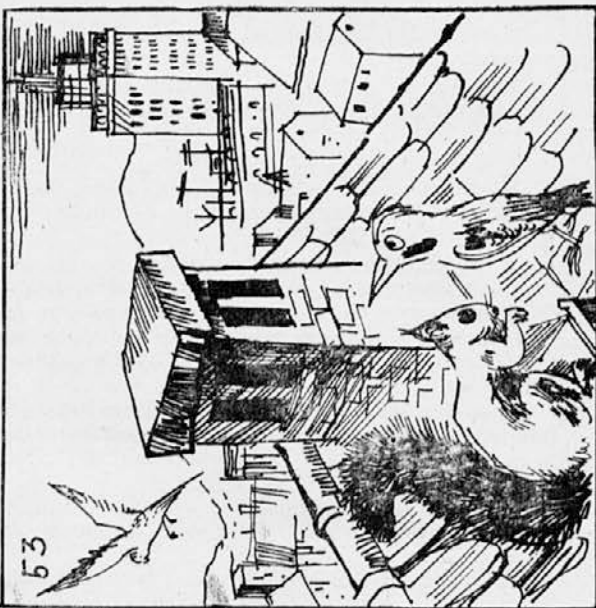


»Zdravo, Ignacij! Kako pa kaj žena in mladiči?«

»Ej, jajce je bilo klopotec, žena pa je odšla po svojih potih,« je žalostno rekel Ignacij.

Kaj več Bučko ni spravil iz njega in pustil ga je žalostnega na robu vodnjaka.

Ko se je vrnil — groza — Jurčka in veverice ni bilo več



53. Bučka ni dolgo strpelo na enem kraju. Ker so bila okna v stanovanju strica Tičarja zaprta, je sklenil, da bo obiskal Ignacija Goloba. Ko se je preprčal, da sta Jurček in veverica varno pripravljena za dimnikom, je odletel proti vodnjaku.

»Prav sta storila, mačka je hudobna! Da bi le vrabcev ne bilo! Ti naredijo tak vrišč, da bi nas še izdali.«

»O, vi ste!« je rekel Bučku brez trohice navdušenja.



54. Nazadnje je Bučko le zagledal uhlje tete veverice, ki so kukali iz strešnega žleba. Kar odleglo mu je. Ko pa sta mu prijatelja povedala, da sta se v žleb skrila pred mačko, je bil še bolj zadovoljen.

»Prav sta storila, mačka je hudobna! Da bi le vrabcev ne bilo! Ti naredijo tak vrišč, da bi nas še izdali.« Komaj je Bučko to izrekel, se je pripodila jata vrabcev.

Z vikom in krikom so se vrgli na Bučka. Sam bi se jih težko ubranil, tedaj pa je veverica pogledala iz žleba. Vrabci soumolknili, kajti nikoli še niso videli take živali. Bučko je takoj vedel kaj mora reči.

»Huiša je od mačke. Tri vrabce požre za zajtrk, tri za večerjo, vmes pa še kakšnega za malico.«

Vrabci so jadrno odnesli svoje repke. Tisti dan jih ni

bilo več na spregled. Naši trije prijatelji pa so potrpežljivo čepeli v žlebu. Od razburjenja še lakote niso čutili. Veverica se je vedno, kadar je spodaj zatrobil kak avto, še globlje stisnila v žleb in zamrmrala:

»Ko bi bili le kmalu vsi srečno doma!« Ko je sonce zašlo in se je ozračje shladilo, so se pri stricu Tičarju oprla okna.